

" Stres podjednako može biti izazvan i poljupcem i šamarom, jer tijelo, nasuprot, duševnoj i emotivnoj strani ne pravi razliku između to dvoje " N. E. GROS.

STRES, TRAUMA I REAKCIJE NA STRES I TRAUMU " Rat je preozbiljna stvar da bi se njome bavili samo generali " CLEMENCE 1. UVOD Zadnjih 20-tak godina porastao je interes u svijetu za proučavanje stresa, što je posljedica stresnih događaja koji su se desili tokom ovog stoljeća. Lista stresnih situacija obuhvata skoro svako područje ljudskog djelovanja i iskustva. Sve to je doprinijelo općem mišljenju da živimo u posebno stresnom razdoblju i da posljedice stresa na mentalnom i somatskom planu mogu biti mnogobrojne i teško predvidive. Neki teoretičari smatraju da je stres generalni adaptacijski odgovor organizma, koji je biološki determinisan i predstavlja nespecifičan odgovor na bilo koju opasnu situaciju u koju je naš organizam doveden. Time se aktiviraju snage za odbranu od opasnosti i omogućavaju napad ili bijeg. Drugi smatraju da je individualna kognitivna obrada uzročnika stresa ono što utiče i određuje odgovor organizma. Ono što jedna osoba doživi kao napetu i neprijatnu situaciju, može za drugu osobu biti izravna egzistencijalna prijetnja. Ratna zbivanja na nekom području iz temelja mijenjaju uobičajene tokove života velikog broja ljudi i izvor su niza stresnih događaja. Možemo sa sigurnošću reći da nema ni jedne osobe koja neće na neki način osjetiti pritisak rata kao stresnu situaciju koja traži nove načine prilagođavanja. "Agresija na BiH je jedna od suludih i besprimjernih katastrofa koju su ljudi izazvali. Ona je ostavila preko 200.000 poginulih i 100.000 teško ranjenih, među kojima su hiljade amputiraca i paraplegičara. Naročito su stradala djeca, žene, stariji, iznemogli ljudi ali i duševni bolesnici. Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije, samo na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine ima milion ljudi koji pate od nekog psihičkog poremećaja uzrokovanim ratnim stresom. " (prema Kučukalić, 1998, str 1). Rat u BiH je od 1992 do 1995 godine donio ogromne gubitke za ljude i djecu i vodio u ogromna fizička, socijalna i psihološka stradanja. Prema Unicefovim podacima, više od 90% mrtvih bili su civili. Ovaj rat koji se zbio prilika je da bolje razumijemo zbivanja i događaje vezane za stres i stresom uslovljene psihičke poremećaje te da iznađemo najbolje mogućnosti liječenja, resocijalizacije i rehabilitacije.

2. TEORIJSKO RAZMATRANJE PROBLEMA 2.1. POJMOVNA ANALIZA Ključne riječi : stres, trauma, PTSP, stresor. Stres je negativna emocionalna reakcija utemeljena na kognitivnoj procjeni događaja kao prijetnje. Općenito, stres je stanje visoke hitnosti za adaptacijom a proizlazi iz procjene stresora i uključuje odgovor na stresnu situaciju s ciljem eliminacije povišene potrebe za prilagođavanjem. Trauma predstavlja događaj koji je izvan granice uobičajenog ljudskog iskustva i koji je izrazito neugodan gotovo za svakoga. Pri takvim događajima ljudi reagiraju intenzivnim strahom, imaju osjećaj bespomoćnosti i užasa. Po DSM – IV trauma je događaj u kome je osoba bila izložena stvarnoj ili prijetjećoj smrti, ozbiljnom ranjavanju ili prijetnji fizičkom integritetu, svom vlastitom ili neke druge osobe, pri čemu reakcija osobe uključuje intenzivan strah, bespomoćnost ili užas. Stresor - stresorom možemo nazvati svaki vanjski događaj ili situaciju koja djeluje na organizam i prijeti poremećajem njegove homeostaze. Stresori predstavljaju vanjska zbivanja ili unutarnje podsticaje koji osobu dovode u stanje stresa. PTSP –

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com